

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 2054

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2024

Op 27 juni heeft uw Kamer de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 15 en 16 juli 2024 ontvangen (Kamerstuk 21 501-07, nr. 2052). Bij dezen ontvangt u als aanvulling hierop informatie over geagendeerde besluitvorming over aanpassingen van de Raadsuitvoeringsbesluiten ter vaststelling van de herstel- en veerkrachtplannen van Duitsland, Cyprus, Polen en Griekenland.

Ook maak ik graag van deze gelegenheid gebruik om u te melden dat ik voornemens ben om aan beide vergaderingen deel te nemen.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF)

Document:

- Duitsland: https://commission.europa.eu/document/download/66e96646-6578-4413-9d33-8cd5daacf539_en?filename=COM_2024_277_1_EN_ACT_part1_v4.pdf
- Cyprus: nog niet beschikbaar, wordt gepubliceerd op https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages/cyprus-recovery-and-resilience-plan_en
- Polen: https://commission.europa.eu/document/download/2ca5f289-d08e-4dda-aade-4d74a6447594_en?filename=COM_2024_284_1_EN_ACT_part1_v4.pdf
- Griekenland: nog niet beschikbaar, wordt gepubliceerd op https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages/greeces-recovery-and-resilience-plan_en

Aard bespreking: Aanname uitvoeringsbesluit van de Raad

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

In de geannoteerde agenda voor de Ecofinraad van 16 juli a.s. bent u reeds geïnformeerd over het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van Finland. Hierin is ook al aangegeven dat er mogelijk aanvullende voorstellen zouden komen. Op 27 juni heeft de Europese Commissie het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad tot goedkeuring van het Duitse Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) gepubliceerd. Op 1 juli volgden de voorstellen voor Cyprus en Polen en op 2 juli voor Griekenland. Tijdens de Ecofinraad van 16 juli a.s. zullen deze aanpassingen van de uitvoeringsbesluiten van de Raad ter besluitvorming voorliggen. Hieronder volgt een beschrijving van de aanpassing en de beoordeling van het kabinet.

Duitsland

Duitsland heeft op 30 april 2024 een verzoek ingediend voor een aanpassing van het oorspronkelijke HVP dat middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 13 juli 2021 is goedgekeurd.

Duitsland maakt gebruik van de mogelijkheid om een HVP aan te passen op grond van objectieve omstandigheden en dat heeft betrekking op acht maatregelen. De omstandigheden hebben betrekking op een tekort aan gekwalificeerd IT personeel. Daarnaast heeft Duitsland aangegeven dat voor twee maatregelen een beter alternatief voor handen bleek te zijn om de originele doelen van de maatregelen te bereiken. Deze twee maatregelen hebben betrekking op het energie-efficiënter maken van publieke gebouwen en de publieke administratie. Andere redenen voor aanpassingen waren een lager dan verwachte vraag voor steun door een betere arbeidsmarktsituatie, een vertraging in de publicatie van de EU *single gateway* verordening die nodig is voor technische specificaties en onderaannemers die niet aan hun verplichtingen konden voldoen.

Daarnaast heeft Duitsland een RepowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan haar plan. De toegevoegde maatregelen worden gefinancierd met 2,1 miljard euro aan additionele subsidies die beschikbaar zijn gesteld voor Duitsland in het kader van RepowerEU. Het RepowerEU-hoofdstuk bevat twee nieuwe hervormingen en twee nieuwe investeringen. De hervormingen hebben betrekking op het uitbreiden van de capaciteit om hernieuwbare energie op te wekken door het verbeteren en stroomlijnen van procedures. De investeringen hebben betrekking op een programma ter ondersteuning van *zero-emission* voertuigen en de bijbehorende

laadinfrastructuur. De tweede investering wordt gedaan in een digitaal platform om de planning and goedkeuring van procedures voor waterstof-infrastructuurprojecten te versnellen. De totale omvang van het Duitse HVF, inclusief RepowerEU, betreft 30,3 miljard euro.

De Commissie oordeelt dat de redenen die Duitsland aandraagt een aanpassing van het plan rechtvaardigen en dat het Duitse herstelplan ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVF-verordening. Het HVP adresseert een aanzienlijk deel van de landspecifieke aanbevelingen, waaronder de aanbevelingen op het gebied van energie uit 2022 en 2023. De Commissie oordeelt positief over het toegevoegde REPowerEU-hoofdstuk, dat voldoet aan de eisen die de HVF-verordening stelt aan REPowerEU-maatregelen. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad.

Cyprus

Cyprus heeft op 25 juni 2024 een aanvraag bij de Commissie ingediend voor een aanpassing van het oorspronkelijke HVP dat middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 28 juli 2021 werd goedgekeurd.

Cyprus maakt gebruik van de mogelijkheid om een HVP aan te passen op grond van objectieve omstandigheden en dat heeft betrekking op één maatregel. De maatregel betreft het moderniseren van landbouwpraktijken door te investeren in een nationaal centrum voor uitmuntendheid in agritechnologie. De objectieve omstandigheden hebben betrekking op het niet langer haalbaar zijn van deze maatregel door een gebrek aan vraag. Cyprus heeft namelijk aangegeven dat er vanuit de academische wereld weinig vraag is voor het ontwikkelen van programma's op het gebied van agritechnologie. Vandaar dat deze lidstaat de maatregel graag willen aanpassen.

De Commissie oordeelt dat de redenen die Cyprus aandraagt een aanpassing van het plan rechtvaardigen en dat het herstelplan ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVF-verordening. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad.

Polen

Polen heeft op 30 april 2024 een aanvraag bij de Commissie ingediend voor een aanpassing van het oorspronkelijke HVP dat middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 17 juni 2022 werd goedgekeurd. Deze wijziging volgt op de eerdere wijzigingsaanvraag van 31 augustus 2023, die op 8 december 2023 werd goedgekeurd.¹

Polen maakt gebruik van de mogelijkheid om het HVP aan te passen op grond van objectieve omstandigheden. Deze aanpassing heeft betrekking op 50 maatregelen. De objectieve omstandigheden zien op onderbrekingen in de toeleveringsketens en op de hoge inflatie. Verder heeft Polen aangetoond dat er voor sommige maatregelen een beter alternatief voor handen is waardoor de administratieve lasten kunnen worden verlaagd met behoud van het ambitieniveau van de maatregelen. Andere objectieve omstandigheden die Polen noemt zijn onverwachte complicaties bij de implementatie van maatregelen die tot vertragingen leiden.

¹ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1995.

Nederland heeft zich zowel bij het oorspronkelijke HVP, als bij de eerdere wijziging onthouden van stemming. Dit had te maken met het feit dat er in het oorspronkelijke HVP zogenaamde supermijlpalen zijn overeengekomen op het gebied van de rechtsstaat. Hierdoor kon Polen pas aanspraak maken op middelen uit het HVF, als deze mijlpalen waren gerealiseerd. Met de onthouding onderkende het kabinet enerzijds het feit dat het EU Herstelfonds geen rechtsstaatinstrument is, en de inspanningen die de Commissie desondanks pleegde om te komen tot supermijlpalen die Polen aanzetten tot hervormingen op het gebied van rechtsstaatelijkheid, en gaf het anderzijds uitdrukking aan het ongenoegen dat de mijlpalen geen volledige opvolging geven aan de arresten van het EU Hof over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.² Daarnaast was het kabinet bij de eerste wijziging van het Poolse herstelplan van oordeel dat Polen nog onvoldoende concrete, afgeronde en controleerbare voortgang had geboekt om de zorgen omtrent de rechtsstaat te adresseren.³

Op 15 december 2023 heeft Polen zijn eerste betaalverzoek in het kader van de HVF ingediend. In de Commissiebeoordeling is vastgesteld dat Polen voldoende voortgang had gemaakt ten aanzien van de supermijlpalen op het gebied van de rechtsstaat om een eerste uitbetaling van middelen te rechtvaardigen. Zoals ook toegelicht in de kabinetsreactie van 15 maart jl., kon het kabinet de analyse van de Commissie steunen.⁴ De positieve Commissiebeoordeling kon tevens rekenen op brede steun onder de lidstaten.⁵ Op 15 april jl. zijn de middelen in het kader van het goedgekeurde eerste betaalverzoek aan Polen uitgekeerd.⁶

De Commissie oordeelt dat de omstandigheden die Polen aanvoert een aanpassing van het HVP rechtvaardigen en dat het plan ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVF-verordening. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Gezien de positieve rechtsstaatsontwikkelingen in Polen⁷ na aantreden van de regering Tusk en de eerdere kabinetssteun voor de positieve analyse van de Commissie met betrekking tot de supermijlpalen, acht het kabinet het bij het besluit tot aanpassing van het HVP niet nodig om nogmaals uitdrukking te geven aan de eerdere bedenkingen bij de inhoud van de supermijlpalen. Uiteraard blijven de huidige maatregelen om de rechtstaat in Polen te bevorderen van kracht. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad.

Het kabinet zal de Commissie blijven oproepen de rechtsstaatontwikkelingen in Polen nauwgezet te monitoren en bij volgende betalingsverzoeken de verwezenlijking van de mijlpalen op het terrein van de rechtsstaat zorgvuldig te blijven toetsen.

Griekenland

Griekenland heeft op 5 juni 2024 een aanvraag bij de Commissie ingediend voor een aanpassing van het oorspronkelijke HVP dat middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 13 juli 2021 werd goedgekeurd.

² Zie voor meer informatie hierover Kamerstuk 21 501-07, nr. 1861 en Kamerstuk 21 501-07, nr. 1990.

³ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1990.

⁴ <https://open.overheid.nl/documenten/769ecf2e-07f2-4b85-bfe2-4b45cf6be2ea/file>

⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/core/api/integration/ers/388907/096265/1/attachment>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_24_2046

⁷ In dit kader heeft de Commissie op 29 mei jl. ook besloten om de Artikel 7 procedure tegen Polen te beëindigen.

Griekenland maakt gebruik van de mogelijkheid om het HVP aan te passen op grond van objectieve omstandigheden. Deze aanpassing heeft betrekking op 32 maatregelen. De objectieve omstandigheden hebben betrekking op een lager dan verwachte vraag dat tot vertraging in de implementatie van maatregelen heeft geleid. Daarnaast heeft Griekenland aangegeven dat voor drie maatregelen een beter alternatief voor handen bleek te zijn om de originele doelen van de maatregelen te bereiken. Verder heeft Griekenland aangetoond dat er voor een aantal maatregelen een beter alternatief voor handen is waardoor de administratieve lasten kunnen worden verlaagd met behoud van het ambitieniveau van de maatregelen. Andere objectieve omstandigheden die Griekenland aandraagt zijn een rechterlijke uitspraak die tot vertraging van implementatie van een maatregelen heeft geleid en een complexer proces voor het aannemen van nieuwe medewerkers voor de hoge raad voor burgerlijk personeel.

De Commissie oordeelt dat de redenen die Griekenland aandraagt een aanpassing van het plan rechtvaardigen en dat het herstelplan ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVF- verordening. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad.